

גאוגרפיה – אדם וסביבה

פרק ב' - הגאוגרפיה של המזרח התיכון

הערה: הנושאים המסומנים **במדגיש בוורוד** הם נושאים שאין צורך להעמיק בהם לקראת

בחינת הבגרות במועד קיץ תשע"ט

(במדגיש **ירוק** בעמודת ההערות – נושאים שחשוב לכלול בהוראה)

הערות	פרקי הלימוד	הנושא בתכנית הלימודים
	א. גורמים המשפיעים על תיחום חבל המזרח התיכון ב. חלוקה מדינית – גורמים פוליטיים חיצוניים ופנימיים	נושא 1 גבולות ותחומים במזרח התיכון
	א. גורמים פיזיים והשפעתם על תפוצת האוכלוסייה ועל בסיסה הכלכלי ב. משאבי מים – זמינות ומחסור ג. מאגרי הנפט – הפקתם והשפעתם על ההתפתחות היישובית, על הכלכלה ועל הסביבה	נושא 2 קשרי גומלין טבע-אדם כגורם בעיצוב המזרח המרחב במזרח התיכון
	א. תמורות דמוגרפיות במזה"ת ב. תנועות אוכלוסייה במזה"ת ג. תהליכי השינוי בכפר המסורתי בעידן המודרני 1. מאפייני הכפר המסורתי 2. פיתוח ומודרניזציה במרחב הכפרי 3. תהליכי זחילה עירונית וכיבוש הכפר על ידי העיר ד. ערים ועיור במזה"ת – בין מסורתיות למודרניות	נושא 3 אוכלוסייה ויישובים במזרח התיכון – מאפיינים ותמורות
	א. תמורות במבנה המגזרי- הכלכלי במדינות המזה"ת 1. מחקלאות מסורתית לחקלאות עתירת ידע 2. מכלכלת נפט לכלכלת שירותים מתקדמים 3. התיירות במנוף לפיתוח כלכלי	נושא 4 הכלכלה במזרח התיכון – בין עולם מתפתח לעולם מפותח
	ב. גורמים לנחשלות מרחבית- כלכלית במזה"ת 1. גורמים לנחשלות ומגמות שינוי א. כוח העבודה 2. רמת פיתוח נמוכה של תשתיות 3. משטר כגורם מפתח או מגביל יזמות כלכלית	
	ג. אי-שוויון מרחבי-כלכלי בין המדינות ובתוכן 1. מדדים כלכליים לאי שוויון בין המדינות ובתוכן 2. השפעתם של מאפיינים דתיים	

הפיקוח על הוראת "גאוגרפיה- אדם וסביבה" ו"מולדת, חברה ואזרחות"

	חברתיים על האי שוויון המרחבי כלכלי 3. מאפייני הסביבה הפיזית כמשפיעים על השונות ברמת הפיתוח בין המדינות	
	ד. השפעת הגלובליזציה על כלכלת המזה"ת	
בדגש על היבטים של איכות סביבה, פיתוח בר קיימא ומים במזרח התיכון	א. סכסוכים ושיתוף פעולה בין מדינות המזה"ת 1. מוקדי סכסוך וטרור במזרח התיכון 2. הסכמים ושיתוף פעולה בין מדינות האזור	נושא 5 תהליכים גיאופוליטיים במזרח התיכון – עימותים, הסכמים ושיתוף פעולה
	ב. התערבות מדינות זרות במזרח התיכון	
יש לדעת דוגמאות לנושאים השונים מהמדינות השונות	1. מצרים 2. ירדן 3. סוריה 4. לבנון	נושא 6 המאפיינים העיקריים של המדינות הגובלות עם ישראל